

गोमा यज्ञस्येतिशेषः ॥ प्राणान्धरिष्यामि जीविष्यामीत्यर्थः ॥ ५ ॥ ६ ॥ रामगमनेअनुपपत्तिमाह ॥ बालइत्यादि ॥ ऊनषोडशवर्षत्वादेवबालत्वव्यवहारः ॥ स्नेहातिशयेनच तेनैवअकृतविद्यत्वव्यवहारः ॥ अन्यथासर्ववेदविदःशूराःसर्वज्ञानोपसंपन्नाइतिपूर्वाक्त्याविरोधःस्यात् ॥ ७ ॥ नचेति ॥ रक्षसामित्यस्य रणेइतिशेषः ॥ कूटं कपटं ॥ रामनयनेबाधक्रमप्याह विप्रेत्यादि ॥ ८ ॥ उक्तानुपपत्तिपरिहारायाह ॥ यदिवेति ॥ ९ ॥ इतोपिरामनयनमयुक्तमित्याह ॥ षष्टिरिति अतीतानीतिशेषः ॥ १० ॥ कच्छ्रेण दुःखेन कचिद्दुःखेनेत्येवपाठः ॥ यज्ञदीक्षादिलक्षणेन परमिका अतिशयिता स्वार्थेकः ॥ चतुर्णामितिनिर्धारणेषष्ठी ॥ तेषामध्ये अस्मिन्ममप्रीतिरधिकेत्यर्थः ॥ ११ ॥

अहमेवधनुष्पाणिर्गोमासमरमूर्धनि ॥ यावत्प्राणान्धरिष्यामितावद्योत्स्येनिशाचरैः ॥ ५ ॥ निर्विघ्नाव्रतचर्यासाभविष्यतिसुरक्षिता ॥ अहंतत्रगमिष्यामिनरामंनेतुमर्हसि ॥ ६ ॥ बालोत्थकृतविद्यश्चनचवेत्तिबलावलं ॥ नचास्त्रबलसंयुक्तोनचयुद्धविशारदः ॥ ७ ॥ नचासौरक्षसांयोग्यःकूटयुद्धाहिराक्षसाः ॥ विप्रमुक्तोहिरामेणमुहूर्तमपिनोत्सहे ॥ ८ ॥ जीवितुमुनिशार्दूलनरामंनेतुमर्हसि ॥ यदिवाराघवंब्रह्मन्नेतुमिच्छसिसुव्रत ॥ ९ ॥ चतुरंगसमायुक्तंमयासहचतंनय ॥ षष्टिर्वर्षसहस्राणिजातस्यममकौशिक ॥ १० ॥ कच्छ्रेणोत्पादितश्चायंनरामंनेतुमर्हसि ॥ चतुर्णामात्मजानांहिप्रीतिःपरमिकामम ॥ ११ ॥ ज्येष्ठेधर्मप्रधानेचनरामंनेतुमर्हसि ॥ किंवोर्याक्षसास्तेचकस्यपुत्राश्चकेचते ॥ १२ ॥ कथंप्रमाणाःकेचैतानूरक्षंतिमुनिपुंगव ॥ कथंचप्रतिकर्तव्यंतेषांरामेणरक्षसां ॥ १३ ॥ मा मकैर्वावलैर्ब्रह्मन्मयावाकूटयोधिनां ॥ सर्वमेशंसभगवन्कथंतेषांमयारणे ॥ १४ ॥

प्रीत्याधिक्येकारणमाह ॥ ज्येष्ठेइति ॥ अनेन राज्ययोग्यताध्वनिता ॥ धर्मप्रधाने त्रिषुपुरुषार्थेषु धर्माधीनप्रवृत्तिके राक्षसैर्युद्धेहि पाक्षिकनाशसंभावनया राज्यविच्छेदएवभवेत् ॥ धर्मेणप्रजापालनंच नान्यतोनिर्वहेत अतो रामोनेतुमयोग्यः ॥ अथरामनयनस्यसर्वथाअयोग्यत्वंप्रतिपादयितुं रक्षःस्वरूपंपृच्छति ॥ किंवोर्याइति ॥ केचते किंनामानः ॥ १२ ॥ कथंप्रमाणाः कीदृक्शरीरप्रमाणाः ॥ रक्षंतिस्वामित्वेनेतिशेषः ॥ प्रतिकर्तव्यं प्रतिविधेयं संहारःकथंकर्तव्यइत्यर्थः ॥ १३ ॥ मयारणेइत्यत्र प्रतिकर्तव्यमित्यनुपगः ॥ १४ ॥